

Meesterlijke Medtner

Gerard van der Leeuw

De eerste cd is direct al meer dan veelbelovend. Hij is grandioos. Mezzosopraan Ekaterina Levental en pianist Frank Peters zijn begonnen aan een complete opname van alle 108 (onlangs is er nog een lied tevoorschijn gekomen) liederen van Nikolaj Karlovitsj Medtner (1880-1951). Het moeten in totaal vijf cd's worden.

Nikolaj Medtner werd op 5 januari 1880 (in de Juliaanse tijdrekening op 24 december 1879) in Moskou geboren. Thuis werd nog veel Duits gesproken: de familie was van Duits-Deense afkomst. Op zijn tiende gaat hij naar het conservatorium, waar Sergej Tanejev (1856-1915), leerling en opvolger van Tsjaikowsky en een gedegen contrapuntist, zijn belangrijkste leraar werd. En hoewel een carrière als pianist voor de hand lag, koos Medtner ondanks enkele succesvolle tournee's voor een bestaan als docent en componist. In 1936 emigreerde Medtner naar Londen, waar hij de rest van zijn leven zou blijven wonen. De Tweede Wereldoorlog betekende, omdat zijn werken in Duitsland waren uitgegeven, voor hem een financiële ramp. Zijn werk raakte steeds meer in vergetelheid. Maar er kwam hulp en wel uit India (Mysore). Marahadja Jayachamaraja Wodeyar Bahadur, een steenrijke bewonderaar, richtte een Medtner Society op: Medtner kon nu (met o.a. sopraan Elisabeth Schwarzkopf) zijn complete oeuvre vastleggen op de grammofoonplaat.

Als zijn levenslange vriend Sergej Rachmaninow, ook een leerling van Tanejev, liep Medtner niet te juichen over de muziek van zijn tijd. 'Als dit muziek is, ben ik geen musicus', moet hij gezegd hebben over werk van Prokowjev en hij was geschokt toen hij in 1924 de première meemaakte van Strawinsky's *Concert voor piano en blazers*. 'Dit publiek weerstond standvastig elke slag in het gezicht en elke vernedering' schreef hij aan Rachmaninow.¹

¹ Geciteerd naar: Francis Maes, *Geschiedenis van de Russische muziek*, Nijmegen 1996, p. 302.

Medtner zal wel nooit een echt populaire componist worden, daarvoor is zijn muziek te polyfoon en te intellectualistisch. Hij deed geen enkele concessie aan zijn publiek en beschouwde componeren in het voetspoor van de door hem mateloos bewonderde Beethoven als een bijna religieus 'heilig moeten'. Maar voor doorzetteren liggen hier op iedere bladzijde van de partituur schatten voor het oprapen.

Medtner heeft, te beginnen met Rachmaninow altijd een trouwe schare bewonderaars gehad, in Nederland o.a. Caspar Vos en Frank Peters, die al vanaf zijn studententijd aan deze muziek verslingerd is. En zo te horen is Ekaterina Levental dat inmiddels ook.

We horen hier 27 relatief vroege liederen op teksten van o.a. Alexandr Poesjkin en Michail Lermontov.

Ieder lied krijgt het volle pond. Er wordt intelligent en vol aandacht voor en begrip van de tekst gezongen en de virtuoze pianopartijen kennen voor Frank Peters geen geheimen, waarbij hij zich ook nog eens een perfect begeleider toont.

Het geheel werd prachtig vastgelegd in de Schiedamse Westvestkerk, waar het houten tongewelf zorgde voor een perfecte akoestiek. Dit is gewoon top.

Helaas zijn de teksten van de liederen in het begeleidende boekje - met een uitstekende inleiding van de beide uitvoerders - alleen in het Engels afgedrukt. Voor de Russische teksten van de liederen wordt je verwezen naar het internet. Jammer, want het luisteren naar de Russische teksten terwijl je tegelijk het Engels moet vertalen naar het Nederlands, werkt afleidend. Ik hoop dat de uitvoerders op hun website Nederlandse vertalingen van deze liederen zullen publiceren, zoals ze dat ook deden bij de officiële presentatie van deze cd.

Medtner: *Incantation* - Complete Songs Volume 1

Ekaterina Levental - mezzosopraan,
Frank Peters - piano

Brilliant Classics 96056 - 81'